

Risikovurdering for udviklingen i epidemien med covid-19

1. december 2021

J.nr. 21/07121

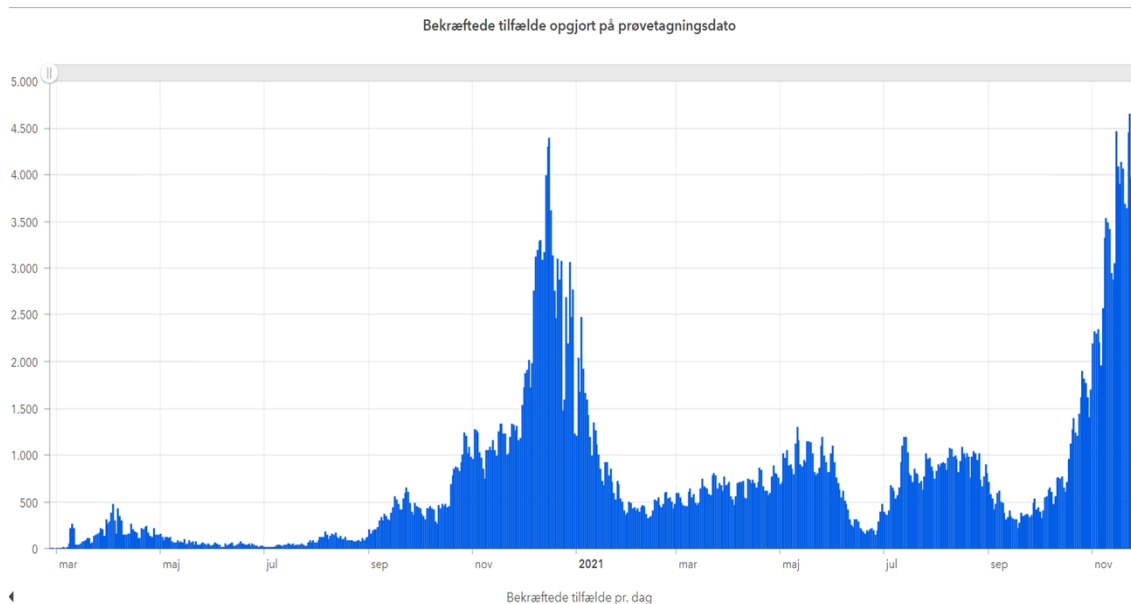
Statens Serum Institut (SSI) er blevet bedt om en faglig risikovurdering af den nuværende epidemiologiske situation herunder forventninger til udvikling i smitte og indlæggelser.

Vurderingen er koordineret med SST, bl.a. ift. udvikling i indlæggelser

Status for epidemien per 1. december 2021

Epidemien har over den seneste periode været i vækst med stigende antal nye tilfælde siden medio september samt et stigende antal nye indlæggelser siden starten af oktober. Den seneste uge er vækstraten i smitten aftaget, men der skal tages forbehold for de seneste ugers udfordringer i testkapaciteten herunder muligheden for at blive PCR-testet ved symptomer eller som nær kontakt (Figur 1). Der er har i løbet af november været en stigning i antallet af mistænkte tilfælde (positive antigen-test, der ikke er konfirmeret ved PCR-test) på trods af at testaktiviteten i PCR-sporet er øget betragteligt til i uge 47 hvor der blev gennemført 1.242.548 PCR-test sammenlignet med 242.821 PCR-test i uge 38. På trods af dette har positivprocenten været støt stigende og er pr. 1. december oppe på 3,3 pct. på landsplan, hvilket er det højeste niveau siden årsskiftet, og den samlede incidens nationalt er steget til 518,2 tilfælde per 100.000, svarende til det højeste niveau under epidemien. Antallet af nyindlagte patienter med positivt prøvesvar for SARS-CoV-2 har gennem de seneste 4 uger været stigende, og det gennemsnitlige antal nyindlagte er steget fra 59 i døgnet i uge 45 til 80 i døgnet i uge 47, og det samlede

antal indlagte patienter med positivt prøvesvar for SARS-CoV-2 er steget til 433 indlagte d. 1. december, hvilket svare til niveauet i starten af februar 2021.

Figur 1. Antal tilfælde i perioden fra december 2020 til december 2021.

Smitten varierer på tværs af landet. Region Hovedstaden er hårdest ramt med en incidens på 783 tilfælde per 100.000 og en positivprocent på 4,4 pct. per 1. december, hvor flere kommuner har en 7-dages incidenser over 900 tilfælde per 100.000 (Tårnby, Frederiksund, Rødovre, Gentofte).

Smitteforekomsten er fortsat højest blandt børn i alderen 6-11 år, hvor seneste 7-dages incidens for aldersgruppen 6-11 år pr. 1. december er steget til 1.671 tilfælde per 100.000 efterfulgt af de 3-5 årige med 558 tilfælde per 100.000 og 12-15 årige med 540 tilfælde per 100.000. Tages der højde for hvor stor en andel af befolkningen de vaccinerede og uvaccinerede udgør, er der en markant højere smitteforekomst blandt de uvaccinerede (også hvis der ses bort fra børn) samt i antallet af nyindlagte per 100.000. De covid-relaterede indlæggelser blandt de vaccinerede er fortsat hyppigst blandt de ældre aldersgrupper.

Vaccinationsdækningen i den samlede befolkning er oppe på 75,9 pct. per 1. december sv.t 88,8 % af dem, der er inviteret til vaccination. Vaccineeffektiviteten mod covid-19-relaterede indlæggelser er fortsat høj blandt personer over og under 65 år, og der ses generelt mildere forløb blandt vaccinerede og andelen af vaccinerede indlagt i intensiv regi er lav. Men ligesom det er observeret i andre lande er der tegn til faldende vaccineeffektivitet over tid mod infektion for Pfizer og Moderna vaccinerne, særligt i aldersgruppen ≥ 65 år. Derfor anbefales der nu revaccination til alle over 18 år 6 måneder efter 2. vaccination, og per 1. december er der samlet 849.221 personer, der har taget imod tilbuddet om revaccination, og vaccineeffektiviteten over for infektion og indlæggelse blandt de ældre revaccinerede er nu oppe på 74% og 91%

Internationalt

Smitten i størstedelen af Europa er høj og hastigt stigende, også i lande med høj vaccinationsrate. Den gennemsnitlige ugentlige incidensrate pr. 100.000 indbyggere i EU/EØS-landene var i sidste uge på 237 og ligger nu på 306. Smitten stiger aktuelt særligt i Nord- og Vesteuropa, mens den falder svagt i de østeuropæiske og baltiske lande, der tidligere har været nogle af de hårdest ramte lande. Den hastigt stigende smitte har betydet at flere lande har genindført eller fastholdt restriktioner, og i en række lande er der indført særlige restriktioner for uvaccinerede.

Omikron

Omikron (B.1.1.529), der først blev registreret i Botswana og Sydafrika i midten af november, er nu påvist i flere lande, herunder flere europæiske primært med

rejserelation til det sydlige Afrika. Varianten er også påvist i Danmark, hvor der 1. december er påvist 7 bekræftede tilfælde og der er 16 under mistanke. Der er i Sydafrika set kraftig stigende smittetal i de provinser, hvor varianten ser ud til at have overtaget dominansen fra deltavarianten. Varianten vækker international bekymring, da den er karakteriseret ved et højt antal mutationer bl.a. i spike proteinet, der giver mistanke om øget smitsomhed. Der er også mistanke om nedsat følsomhed overfor neutraliserende antistoffer pga. mutationer i det receptor-bindende domæne. Mutationer i dette domæne har tidligere været associeret med nedsat følsomhed over for neutraliserende antistoffer. og nedsat effekt af vaccineantistoffer. Aktuelt følges forekomsten af varianten tæt i Danmark, og både bekræftede og mistænkte tilfælde håndteres med intensiveret kontaktopsporing i et forsøg på at inddæmme smitte med varianten mest muligt. Der er yderligere indført rejserestriktioner for en række lande i det sydlige Afrika, og der vil blive indført screeningstest ved indrejse fra en række trafikknudepunkter. Der forventes at komme mere viden om variantens smitsomhed, alvorlighed samt eventuel nedsat effekt af vacciner inden for de kommende uger, og parallelt med den opskalerede vaccineudrulningen er i gang.

Samlet vurdering

Epidemien med covid-19 har været i vækst siden medio september, og på trods af let faldende vækstrate i den seneste uge vurderes epidemien fortsat at være i vækst. De daglige smittetal har nået det højeste niveau under hele epidemien, som tidligere har været i julen 2020. Indlæggelserne er også steget og nu på niveau med antallet af indlagte i starten af februar 2020, og der er over de seneste uger set en støt stigning i det gennemsnitlige antal nyindlagte per dag. Testaktiviteten er steget, og særligt i forlængelse af genindførslen af coronapasset er der set kapacitetsbegrænsninger særligt for PCR-test.

Smitten og antallet af nye indlæggelser er fortsat højest i Region Hovedstaden, men både smitte og indlæggelser har været stigende på tværs af landet. Det epidemiologiske billede er fortsat, at smitten drives af børn i 6-11 års alderen og af unge og yngre voksne der er uvaccinerede, men der er parallelt med den stigende samfundssmitte også set en stigning i smitten på tværs af aldersgrupper herunder også blandt ældre aldersgrupper, der er vaccinerede. Styrelsen for Patientsikkerhed rapporterer også fortsat om et højt antal udbrud med covid-19 i grundskoler, på botilbud, i ældreplejen og på plejehjem.

Situationen i Danmark ligner billedet i flere andre europæiske lande, hvor der inden for de seneste uger er set hastigt stigende smitte – og indlæggelsestal, og der er genindført eller fastholdt restriktioner i flere europæiske lande.

Tilbud om vaccination er nu udvidet til at omfatte børn i alderen 5-11 år ligesom der tilbydes revaccination til alle borgere over 18 år 6 måneder efter 2. vaccinedosis. Parallelt med ændringerne i vaccinationsprogrammet er vaccineudrulningen blevet opskaleret. Ved at lade børn omfatte af vaccinationsprogrammet og udrulle 3. stik udbygges og styrkes immuniteten i samfundet, hvilket vil påvirke både transmission men også mindske niveauet af covid-relaterede indlæggelser.

Væksten i epidemien falder sammen med at der i uge 47 blev registreret en ny variant, der på baggrund af mutationer og deletioner rejser international bekymring for øget smitsomhed og nedsat effekt af vacciner. Der er allerede set introduktion af varianten i en lang række lande bl.a. i Europa, hvor de fleste tilfælde har en relation til lande i det sydlige Afrika. Men der er også påvist tilfælde af varianten, hvor der er rejserelation til lande uden for Afrika. Dette øger sandsynligheden for, at varianten allerede er spredt internationalt. Aktuelt forfølges en forsinkelsesstrategi

i Danmark, der søger at begrænse introduktioner ved rejserestriktioner, inddæmme smittekæder med varianten ved brug af særlig screeningstest (variantPCR), helgenomsekventering, og intensiveret kontaktopsporing. Sigtet er at øge vaccineudrulningen yderligere samt opnå yderligere viden om variantens smitsomhed, alvorlighed og effekten af vaccinerne over for varianten. Holdbarheden af denne strategi vil afhænge af det generelle smittetryk, variantens smitsomhed, aktiviteten i samfundet og tiltagende samfundsmitte i lande omkring Danmark og internationalt.

Konklusion

Samlet vurderes det, at der er en fortsat risiko for yderligere stigning i antallet af nye tilfælde med covid-19 over de kommende vintermåneder, og hermed også en stigning i afledte covid-relaterede indlæggelser. Den samlede udvikling vil afhænge af effekten af revaccinationsprogrammet samt tilslutningen til vaccination blandt børn i alderen 5-11 år og omfanget af aktivitet i samfundet. Herudover vil udviklingen afhænge af Omikrons spredningspotentiale samt dens alvorlighed og evne til at omgå vacciner.